

M V21
TR121 Đ

m
6803

VÕ VĂN TRỰC

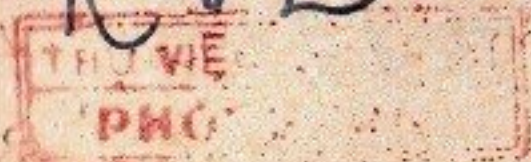


TRÂN ĐIA
thuongmaitruongxua.vn
QUÊ HƯƠNG

THƠ

VĂN HỌC

1622



TRẬN ĐỊA QUÊ HƯƠNG

Trận địa quê hương tên rất bình thường
Và mộc mạc chẳng có gì kỳ lạ:
Cồn-bút, Cồn-nghiên, Bò-khoai, Con-cá
Tên những cánh đồng tự thuở cổ sơ
Như nỗi niềm mang nặng ước mơ...

thuongmaitruongxua.vn

Từ nơi đó ta đứng lên chiến thắng
Nơi ngàn năm cay đắng
Vừa mới hưởng ngọt bùi
Có thể nào dễ giặc cướp niềm vui!

Đồng xanh mướt những bờ vùng bờ thửa
Thành công sự dọc ngang tuyến lửa,

Những con mương duyên dáng, hiền lành
Thành chiến hào khúc khuất giữa đồng xanh,
Những hàng cây vừa nhích trên tầm trán
Như đoàn trẻ vừa mới quen dày dạn
Đứng hiên ngang che chở bóng trâu về.

Quạt ngã « thần sấm sét » trên dè
Là ai đó? — Những bà con thân thuộc:
Bác Hoét, bác Hoe, tay quen cày cuốc
Nói chưa thông tên từng loại phi cơ,
Là o Đào, o Mận, o Mơ
Nếu tính tuổi thành hôn còn thiếu tháng,
Là cái dĩ, thằng cu giằm mình phơi nắng
Đi mò cua tọc cháy vàng hoe.
Và vũng sao, trên trận địa làng quê
Từng ngôi mộ, từng bờ chia thôn nhỏ
Mang nỗi khổ bao đời trong quá khứ
Cũng giăng lên sừng sững pháo đài.

Cồn-bút, Cồn-nghiên, Con-cá, Bờ-khoai
Phủ thêm kín nguy trang sắc lúa,
Đội sản xuất ngày đêm dân trận thế
Chiếc mũ rơm thay nón đội đầu
Thành một đoàn « bộ đội áo nâu »
Chuyển bước suốt sớm chiều không nghỉ.

Càng đánh Mỹ quê hương mình càng trẻ
Càng vững chân trên vùng đất ông cha
Mùa tiếp mùa làm rạng ước mơ xưa
Trong ngọn gió bình minh xòe đỏ lựng
Lung thóc giống bay qua tầm mũi súng.

BIA NGHĨA TRANG ĐẦU CẦU

Đầu cầu quê hương
Nơi bao phen rực lửa chiến trường
Sáng lòa lịch sử
Từ thuở ấy, Anh chưa hề yên ngủ
Đứng chỉ đường cho đến hôm nay...
Và hôm nay
Giặc giòi xuống ngàn ngàn tấn nỏ
Anh vẫn hiên ngang trước sông cầu sông đỏ.

Đẹp dường bao, kia gương mặt Anh
Hiện ngời lên ngày Đảng mới khai sinh
Thành những vì sao bất diệt
Sáng gan góc long lanh ánh thép
Soi thấu vạn đời sau.

Anh đứng đầu cầu
Như một chứng minh hùng hồn sức sống
Của Tổ quốc bao đêm rùng róng vang động
Nhịp búa rền vọng giữa sông sâu.

Anh đứng đầu cầu
Chỉ hướng đường đi tới
Những đoàn xe không khi nào lạc lối
Trong mấy năm qua gạch ngói dáo dàn
Và giờ đây cuộn cuộn lá nguy trang.

Bốn mươi năm

Đất ta là tiền tuyến
Ngày đêm giờ cao điểm
Anh đứng gác đầu cầu
Cho xanh biếc chiêm mùa sinh nở
Dọc con đường ra trận, xôn xao...

*Nghĩa trang Xô-viết Nghệ--Tĩnh
sông Bùng 1970*

ÔNG LÃO Ở TRẠI CÁ

Năm nay tuổi lão quá bảy mươi
Cảnh già nua, đời lại hiếm hoi
Con trai xung phong ra tiền tuyến
Bà nhà, tàu bay giặc hại rồi.

Nhà lão ba gian bom cũng giội.
Lão đứng lều trông cá đồng xa.
Niềm vui hợp tác trong thôn ở
Ấm lạnh nương nhau tựa ruột rà.

Trại cá thành thang mười mẫu đất
Xum xuê rặng nhãn với hàng xoan,
Bên núi đá mây mờ cao ngất
Mặt ao hồ gọn nước lặn lẩn.

Cơ nghiệp lớn cùng chung gánh vác
Tuổi già tận sức lão ra tay,
Từ tuổi thanh niên lên tóc bạc
Chưa từng khi có nỗi vui này.

Đôi lúc ngẫm buồn hiếm hoi con cái
Cổ ngày rằm bát đĩa thừa ra
Nốc rượu say nằm dài giữa trại
Nghe thông thênh trống trếch cửa nhà.

Tỉnh dậy, gái trai làng kéo tới
Ông thấy vui chầu lũ con đàn
Pho chuyện cổ say sưa lão kể
Vách núi cao dội tiếng cười ran.

Ngày bạch lộ, đồng chiêm ngập lũ
Lão mang tới thăm nước be bờ,
Đêm đại hàn tuổi già khó ngủ
Dậy che phen cá dỡ gió mùa.

Năm tháng vui cùng dân cả lớn
Nhìn mặt ao sủi gợn bọt tăm,
Lão còn thấy cả trong giấc mộng
Nghìn triệu con cá bạc tung tăng:

Giữa khuya con trắm lên ăn cỏ
Con mè đớp vớt ánh trăng xao...
Lão ngồi dậy bật xòe ngọn lửa
Phả mệnh mộng làn khói thuốc lao...

SÁNG TRÊN ĐỒNG

Tự chàn trời phương đông
Mặt trời vừa rưng mọc
Mây mào gà ửng hồng
Gợn lên đầu bến nước.

Xã viên kéo ra đồng
Bồng dòn ngang cồng xóm
Chen nhau đọc bảng tin:
Miền Nam đang thắng lớn!

Trận đánh tả đơn sơ
Mà nghe đầy lửa rực.
Nắng đỏ ngập quanh bờ
Lóe lên từng lưỡi cuốc.

Rời từ chỗ bằng tin
Rẽ ra hình cánh quạt
Thế trận nghìn xã viên
Dàn trên đồng xa tấp.

Gái bữa xuống ruộng lầy
Trai xông lên đôi sỏi,
Cỏ phơi mặt đất cày
Gai héo mình nắng chói.

Chắc nịch, cụ lão nông
Thời nùn rom phòng mả
Đứng trên chòi phòng không
Hút thuốc, cười ha hả.

Chừng cũng ngập niềm vui
Con bê no tròn bụng
Rừng mỡ chạy cong đuôi
Dụi đầu vào ụ súng.

BIÊN ĐÊM

Bãi biển dầy hố bom
Lùm dương vắng tiếng nô đùa, trẻ học
Nhưng chiều đến, rừng bướm trời mọc
Nhấp nhò nhọn hoắt rừng chông.

Đội đoàn ta đi trong mênh mông
Mũi chèo quảy chân trời sóng cuộn.
Trăng đậu ở đầu neo vàng ruộm
Mũi thuyền ghếch nhẹ ánh sao mai.

Bắp thịt cuộn tròn đôi tay
Vừa kéo lưới ta vừa săn giặc
Mạn vắn đơn sơ chọi vỏ tàu bọc thép
Trên đường về cá bạc ập lòng khoang.

Đêm vui sao, những tấm thân trần
Trắng một lớp lân tinh óng ánh,
Buồm căng rộng vòm sao lấp lánh:
Ngực biền tròn căng tấm huân chương.

TIẾNG CHIM GÁY TRÊN CỒN MÂY

Người đi trẩy hội mùa vàng
Bước chân trầm ngã rộn ràng như ong
Giữa ngàn tiếng động mệnh mông
Vui sao tiếng gáy ấm đồng nắng thu
Cúc cù cu, cúc cù cu
Tiếng chim vào hội vọng từ cồn Mây.

Ngẩng lên, ở chính cồn này
Nơi con mụ chủ chỉ tay thuở nào
Hắn ngồi trên chiếc ghế cao
Nghiến răng trèo treo hạch bao nhiêu lời
Một sào ba gánh lúa tươi
Môi cong tru treo hăn đòi mười tiếng*

6803

Cồn Mây giờ lại đẹp thêm
Bóng con mụ chủ theo đêm tàn rồi
Năm nay lúa tốt bời bời
Gò cao, ruộng thấp như phơi chiếu vàng
Trăm tay hợp tác chung làm
Mở toang kho đất dậy tràn đồng thơm.

Quây quần tổ, đội ăn cơm
Nghe chim cu gáy càng ngon bội phần.

* Một triêng là một đầu gánh.

VỀ PHÉP TRƯỚC MÙA GẶT

Trước mùa gặt, chị em đi gánh gạch
Dường liên hương hai cánh lúa trái vàng
Hàng chân bước đưa tiếng cười rúc rích
Gạch hồng lên lối rẽ vào thôn.

Một cô gái chợt nhìn qua nẻo tắt
Kìa ai như... đầu đội mũ quân nhân
Ngượng vai gánh, giả làm rơi viên gạch
Đề bạn vượt hàng, cô cúi dừng chân.

Sau phút ngỡ ngàng lần sang hồi hộp
Anh gánh giùm, em xách chiếu ba-lô
Dọc kênh nước hai người sóng bước
Đàn vịt tơ động bóng dạt bên bờ.

Em kể việc thôn nhà đang kiến thiết
Lò gạch xây từ dạo gặt chiêm xong
Chùa sửa lại nay làm nơi đọc sách
Nhà chăn nuôi sắp dựng mé sông Bùng...

Chuyện tiếp chuyện dẫn đến đầu xóm Mới
Bóng đa cao trùm đôi bóng người thương,
Anh bước chậm gan bàn chân mát rượi
Đưa mắt nhìn bao đổi mới quê hương.

Thoáng bóng chị em trở ra chuyển khác
Em vội giăng lấy gánh ở vai anh
Màu gạch chiếu hay cầu hồ bạn cột
Khiến hồng thêm đôi má cùi nhanh.

— « Các bạn ơi! Gạch làng ta tốt lắm
Sẽ ưu tiên dành anh chị xây nhà »
Em xấu hổ lùi sau anh, trở gánh
Chim cá cả nghe động vụt bay xa. .

GÀ NƠ TIẾNG KÊU

Bà đỡ ổ gà
Liu chiu mới nở
Lông chúng mịn mà
Mắt chúng bờ ngõ.

Con nước triều đi
Bà cho xuống đất
Một mảnh vườn quê
Tiếng gà đầy ấp.

Lon xon, lon xon
Chân mềm dặt ăm
Gà chạy giữa vườn
Lưng vàng sắc nắng.

Tục tục gọi về
Cánh con mái ủ,
Con trống bước quanh
Gáy rung mào đỏ.

Bà cúi nựng xoa
Chú chàng mồm mĩm
Chiếp chiếp tay bà
Cả chùm lông mịn.

Bà rưới nước ao
Rào rào hoa cải
Một góc vườn rau
Đất phồng bọt nổi.

Giun con quặn mình
Sủi lên nền đất,
Những chiếc mỏ xinh
Chen nhau nhặt nhặt.

Một khoảnh khắc chiều
Bà thêm trẻ lại,
Gà nở tiếng kêu
Vui như bé nói.

VÀO THẢO NGUYÊN

Tặng Oanh

Ngày xuân, vào thảo nguyên
Ta nằm lẫn trên cỏ
Áp mình nghe đất thở
Hòa nhịp với tim ta
Nghe râm ran gần xa
Tiếng giêng hai tha thiết
Khắp tư bề dâng biếc
Cỏ non tràn cỏ non.

Trời ban mai rưng hồng
Mây lạng lờ nắng đỏ
Như thiên nhiên mở cửa
Mời cuộc đời vào xuân,

Ta cũng là hạt nhân
Niềm vui gieo xuống đờ
Cho bốn mùa sinh nở
Rờn sắc cỏ thảo nguyên.

Nhớ về nét mi em
Hàng dương che mắt suối,
Mơn man cơn gió thổi
Như giục già tình yêu,
Lòng ta dâng ngọn triều
Lượn theo đồi lờ lờ
Cỏ rạp rờn xanh mượt
Phấp phồng theo gió xuân,
Đàn bé chạy tung tăng
Lông vàng thoa ráng nắng.

Ta nằm trên đất ấm
Ta nằm trên cỏ êm

Nhìn bao la thảo nguyên
Trên cánh cò chấp chới
Nghe cả lòng em tới
Ca dao và tình yêu.

NÚI HAI VAI*

Trận bom đầu, bật gốc phi lao
Trong nắng chiều, núi vẫn ngẩng cao
Đôi vai núi vắt quàng ráng lửa
Như cô em đang quảy đầy gánh lúa
Kêu kịt hai đầu oằn nặng đòn triêng **

Trận bom thứ hai, toạc mảng chân lên
Bụi đá mù, chớp đỉnh diêm nhiên
Làn mây xấp ùn vai đá xám
Như cô em đang quảy đầy bông trắng
Giỏ tre ngà nhún nhảy nhịp đôi.

Trận bom thứ ba, sập mái hang dơi
Khói lửa tan, núi vươn thẳng giữa trời

Mảnh xác máy bay rơi đầy vai núi*
Như cô em vác mảnh nhôm nóng hổi
Bắc nhịp cầu cho kịp tối xe qua.

.

Núi biếc quê ta: thế đứng con người
Đôi vai vững qua trăm lần bom giội
Như cô gái vai tròn mười tám tuổi
Gánh chiêm mùa vàng rực hậu phương
Gánh lửa ra muôn ngả chiến trường.

* Tên một hòn núi thuộc huyện Diễn-châu. Nghệ-an

** Đòn triêng: đòn gánh.

NƠI CON RA ĐỜI

Trong vùng bom đạn giặc
Cây cỏ cháy thành than
Con ngựa trời * gãy cẳng
Con châu chàng vỡ tổ
Cào cào rách áo lụa
Khói mù ngày như đêm...
Chính nơi đây, đầu tiên
Con cất lên tiếng khóc.

Trong hầm sâu lòng đất
Ngày ngày con có nghe
Pháo ta gầm bốn bề
Bắn rơi tàu bay giặc
Cửa hầm vắng mảnh sắt?
Đêm đêm con có nghe

Tiếng diu ngọt làng quê
Trên cánh đồng nóng bỏng?
Xôn xao niềm hy vọng
Lòng mẹ thấy rung rung
Dưới hầm kín như bưng
Mẹ nâng niu che chở
Trong vòng tay ấp ủ
Con nằm thành ngôi sao.

Mặc đạn rêu ngang đầu
Mẹ ru lời ca đẹp:
Gươm ngựa trời nhọn sắc
Chém bỏ phá mùa màng,
Tổ trùng con cháu chàng
Bồng bênh treo ngọn cỏ,
Bay áo the áo lụa
Ngày hội lũ cào cào...

21-12-1967

12-2-1970

* Ngựa trời: bộ ngựa.

ĐÊM DÀI ĐÊM NGẮN

Nghe tin bộ đội về
Mẹ bồi hồi, bồi hồi
Đứng chờ lại ngồi đợi
Giờ các con tới đâu?
Đã lần lượt qua cầu
Hay cheo leo sườn núi?
Đường vừa trơn vừa tối
Trời tháng giêng rét dài...
Canh một quá, canh hai
Canh ba rồi, canh bốn
Đêm ơi, sao quá dài.

Đêm nay bộ đội về
Giường đã ghép rồi kia
Rơm đầu mùa mẹ lót

Các con nằm ngon giấc,
Mẹ luộc nồi khoai
Canh một, canh hai
Canh ba, ờ, canh bốn
Khoai vừa mới chín
Gà đã gáy trong chuồng
Đêm sao ngán quá chừng
Con ta không tròn giấc...

HÁI CÀ PHÊ

Nắng ươm chín những quả đồi
Chùm chùm trái mọng sinh sôi trĩu cành,
Trời chiều trong vắt vòm xanh
Tiếng em hát vọng đồi quanh ngọt ngào.

Trèo lên nhánh chẻ cành cao
Mình vươn nữu ngọn anh chao giỗ đầy.
Ước em lóc vương vào cây
Để anh rẽ lá đưa tay gỡ giùm.

Liền cành lúng liếng quả đơm
Tròn như từng giọt nhựa thơm cốc đầy,
Tưởng chừng trời rộng hôm nay
Nghiêng hương rót xuống qua tay em cầm.

CUỘC HÀNH QUÂN MƯỜI TẤN THỐC

Chúng ta nhận mang tên
« Đội quân mười tấn thốc »
Rầm rập bước đi lên
Đào của từ lòng đất.

Đi xuyên đêm xuyên ngày
Đi xuyên mưa xuyên nắng
Tấn công xuống bãi lầy
Xung phong lên đồng hạn.

Từ đất mặn mồ hôi
Bùng tỏa ra tiếng hát
Đồi hoang dậy bồi hồi
Dòng sông tuôn dào dạt.

Đâu ven bãi, chân lèn
Bom còn nhe răng thú,
Ta nhổ sạch nó đi
Cho chiêm, mùa sinh nở.

Cu lực điền tám mươi
Lưng trần phơi rắng đỏ
Thúc trâu đi rộ rạng
Đất trời ngầu vàng mỡ.

Gái mười tám đôi mươi
Trong sương maiбет tóc
Gương mặt sáng tiếng cười
Kéo xe phân lên dốc.

Oi nghìn cánh tay ta
Rắn như lim như sắt
Sức ta mở bao la
Trên cánh đồng quen thuộc.

Lúa đầy mùa thâm canh
Mầu chen nhau gói vụn,
Lòng rải cánh mỏng mênh
Tới chân trời rộng mở.

BÀI HÁT ĐI CÂY

Nào chị em ơi
Ghép lại từng đôi
Ta vào vụ cấy.
Đồng như bưng dầy
Lúa tuổi hai mươi
Triền sông đất bồi
Bãi hoang mới vỡ
Lúa như hàng chữ
Vừa học vừa làm
Ta mở đầu trang
Đồng vàng năm tấn
Mở tiếp sang trang
Đồng vàng mười tấn.

Dầu khi trời ấm
Hay rét căm căm
Đường dây ta giăng
Nhằm chung một hướng
Lượn chiều nắng xuống
Thẳng tắp hàng sông
Như trăm tấm lòng
Chị em ta đỏ
Ngày đêm trông rõ
Hương ra chiến trường.

Oi người tiền phương
Có nghe dào dạt
Tiếng nghìn triệu hạt
Ủ dưới phân dầy
Giờ đang dâng đầy
Ruộng đồng kháng chiến
Xanh màu ước hẹn
Năm tháng đợi chờ.

CỤ LỤC ĐIỀN

Tuổi lão năm nay đã tám mươi
Hỏi lão khỏe không? Lão chỉ cười:
— Lão thì không khỏe bằng các cháu
Cũng rán sức lên theo kịp người.

Lão kể chuyện ngày theo cụ Phan
Chân buộc mào năng leo dốc núi
Vật hai thắng Tây đồ lặn kènh
Lốp ngóp dưới khe, giờ tay vãi.

Cụ Phan « về » rồi, lão vô trại
Cày gai cuộc sỏi, lão chuyên cần
Sức còn trai tráng như trâu mộng
Gánh nổi một đầu năm chục cân.

Giờ tuổi đã già, sụn xương sống
Bỗng thấy trong người thêm máu nóng
Khi nghe lời dạy của Bác Hồ
Không gì quý hơn Độc lập, Tự do.

Cả đất nước đang lao vào đánh Mỹ
Bận rộn trăm công, nữ nào lão nghĩ,
Con gái con trai đã lên đường
Chuyện cuộc cày lão phải đảm đương.

Ruộng bách mẫu chi điền lão thuộc hết
Bước theo chân trâu khỏe ra phết
Đồng Lao đồng Lèn rộng thênh thang
Vừa giục trâu đi vừa hát vang.

Lúc trời lập hạ nồng nắng lửa
Gió Lào thổi khô queo ngọn cỏ
Chiếc áo nâu buộc kín trên đầu
Lão đánh trần lội xuống bùn sâu.

Lúc trời trở gió mùa đại tuyết
Rét tê gan đá, co chân rết
Lão thắt ngang mình chiếc áo gon
Đi cày ruộng rộc*, bước bon bon.

Trông lão hào hùng như vị tướng
Xông xáo khắp nơi trên đồng ruộng
Cùng xã viên góp sức ngày đêm
Mùa tiếp mùa hạt lúa trĩu bông thêm.

* Ruộng sâu bị ngập nước.

ĐÀN BÊ NÔNG TRƯỜNG

Bê là bê lang
Bê là bê vàng
Tròn như quả chín
Trên đồi xanh lam.

Sáng dậy, sương tan
Bê xò nhau chạy
Như dòng sông chảy
Nhấp nhô sóng đồi.

Bê chạy lên đồi
Vàng như sáp bông
Bê xuống thung lũng
Vàng như lúa chiêm.

Dáng nhẹ thon thon
Bê em bê chị
Sàn sàn một vẻ
Bê nào cũng xinh.

Mũm mĩm hiền lành
Là con bê vát,
Nghịch như ngọn thác
Là con bê lang.

Hay đi rềnh ràng
Là con bê đực,
Hay dũi hay húc
Bê mới mọc sừng.

Vàng núi vàng đồng
Rực màu tranh vẽ,
Mặt trời ngấp nghé
Tô thêm nắng tươi.

Gió động sương rơi
Thơm tho đồng sữa,
Tiếng bê gặm cỏ
Ngon như mùa xuân.

MÙA CÁ BỘT

Gửi Bàng đang ở chiến trường

Đã đến mùa cá bột
Bàng ơi, mây ở xa
Nhìn mặt sông duyên nước
Tao nhớ mây thiết tha.

Nhớ đôi tay vạm vỡ
Quạt nước như xoong lao
Mây vượt qua dòng lũ
Ôm từng vọt cá vào.

Tưởng như vừa mới đó
Mà đã tám năm rồi
Nơi con bờ đất lở
Phù sa đã đến bồi.

Tháng tư này, hội cá
Đông gấp mấy hồi xưa
Vi sao, mây chẳng la
Hợp tác đang được mùa.

Như phố dài rộn rịp
Lấp lánh đèn măng-sông
Sáng đôi triền tit tấp
Soi cá gọn hồng hồng.

Mây, tám năm bộ đội
Quê, tám mùa sinh sôi
Trai thêm nhiều ao mới
Cá vớt nhiều gấp đôi.

Chiều nay tao trực bến
Gặp phải con nước ròng
Tao lại thăm ao ước
Giá có mây bơi cùng.

Ôi chao, không xiết kể
Từng con bột li ti
Như trái tim động khẽ
Dậy niềm vui thăm thi.

Mùa « cá trời đại hội »
Bâng ơi, vui quá chừng,
Tiếng trăm bầy cá lội
Cò giục mây xung phong?

VƯỜN PHÁO

Các anh ra đi
Gửi lại quê tôi mảnh vườn trận địa
Những hàng cây rất trẻ
Ngan ngát màu xanh
Như tuổi đời các anh.

Hơn nghìn ngày đêm bom rơi đạn trút
Hơn nghìn ngày đêm nắng nóng gió thốc
Cuộc sống các anh như đường đạn thẳng căng
Tình các anh vẫn mát rượi xóm làng
Khu đồi hoang hóa thành « vườn pháo »
Tạo màu xanh bốn mùa trong chiến đấu
Bốn mùa lá quật tàn che
Chuối chín vàng hoe
Nhãn lồng quánh mật...

Các anh đã đi xa
Tình quyến lại thơm từng luống đất
Nuôi những hàng cây rườm rà say mật
Đan kín cảnh vui.
Các cô gái quê tôi
Chiều ra hái quả
Hát tình ca thôn dã
Tiếng hát len khắp cả khu vườn
Lá xanh biếc niềm thương
Quả vàng thơm nổi nhớ,
Dây bìm bìm leo trên ụ cỏ
Leo trên mảnh vụn máy bay thù
Như trong sắc mới nảy cảnh tơ
Tiếng sáo các anh sau mỗi lần đuổi giặc.

TRONG RỪNG HƯƠNG TÔ HỢP

Tiếng cười nghe đâu xa
Tiếng cười nghe đâu gần
Như mơ hồ cây lá
Trong rừng tô hợp hương.

Nẻo đường này lạ lạ
Nẻo đường này quen quen
Nắng rừng rơi lả tả
Xao động làn hương lên.

O, tiếng chim trong quá
Hắn trong như mắt em,
Nhìn lên cảnh, bỏ ngõ
Kìa, nón ai bỏ quên?

Phải em vừa qua đây
Hương còn vương trở lại
Hương người trộn hương cây
Nồng như hương tình ái.

Anh đi theo tìm em
Xem bàn tay em đẹp
Lồng vào hương vào hoa
Làm nên rừng thơm biếc.

Tiếng cười nghe đâu xa
Tiếng cười nghe đâu gần
Rừng tô hợp bao la
Biết em đâu mà lần?

HOA LÀNG ĐỎ

Lối vào làng Đỏ trưa nay
Một màu hoa lửa chói đầy đường quang.
Bóng o du kích gọn gàng
Giắt hoa xen lá nguyệt trang mấy chùm.
Cầu hồ vút tận không trung
Nhớ ra tiếng hát xưa từng ngân nga
Xông vô giáp trận lá cà
*Bên kia đạn sắt bên ta gan vàng **
Ngàn hoa lay động gió nam
Nở bừng trận địa lại càng đỏ tươi
Cánh hoa như thể tim người
Dầu trong bom đạn vẫn ngời nắng chang.

Gái trai làng Đỏ « gan vàng »
Đánh dư trăm trận mặt càng đẹp sao
Ngày đêm hát rộn chiến hào
Câu ca như cũng đọng vào mỗi hoa.

* Thơ ca xô viết Nghệ-Tĩnh

GỬI MẸ NGÀY VÀO ĐẢNG

Giặc Mỹ điên cuồng tàn phá quê hương
Núi sông ta dâng lũy chiến trường
Con ra đi khi mẹ đã tuổi tác
Nhớ tới mẹ, thường thư không kịp viết
Ngõ đường xa chưa ngẫm sức một lần.
Hôm nay với đôi chân nóng rộp lửa diệt đồn
Trước cờ Đảng, con đứng nghiêm tuyên thệ.

Nơi kết nạp, vành trăng soi trần địa
Vách lên cao lấp lánh ánh sao khuya,
Ổ trứng trên cành, mầm măng nhỏ dưới khe
Như vội nở để lây phần vinh dự.

Có phải nơi này, mẹ hỡi?
Năm Ba mươi (1930) cờ đỏ đã tràn qua

Trống âm vang sông núi quê ta
Dội trang sử ngày thơ con không được học
Thực dân Pháp sợ đoạn đời rất thực
Là đoạn đời mẹ sống đẹp đường bao.
Mẹ vừa như con cò lặn lội trong ca dao
Vừa như đại bàng vượt ra ngoài cớ tịch
Từ im lặng giữa đêm dài tịch mịch
Mang khổ đau, mẹ trần trở vườn mình
Nghe theo lời Đảng gọi đấu tranh
Năm xô-viết, mẹ cầm cờ đi trước
Hắn là để nuôi con giàu mơ ước
Cho hôm nay con đứng dưới cờ son.

Quá khứ tương lai kết đọng vui buồn
Thành sức mạnh con làm thơ dâng Đảng,
Mắt con ánh cờ Búa Liềm tươi sáng
Giữa lòng đêm dậy sắc quê hương
Từng nhuộm hồng đầu mẹ pha sương
Đang chan chứa trong tim con nồng ấm.

Vinh dự nào hơn, từ vâng lời mẹ dặn
Con đã đi trên đường lớn Bác Hồ
Con đã đi theo bước mẹ ngày xưa
Có gian khổ, có ngọt ngào kỷ niệm
Có chập chùng núi non, có dạt dào sóng biển
Có trời cao sao sáng long lanh.
Có lúc bắt thần bom đạn bay quanh
Vào trận đánh lòng con thêm thanh thản.
Là tình cảm, mẹ cũng là hiệu lệnh
Giục con đi theo Đảng suốt đời
Từ đêm nay con thấy rực Ngày Mai

thuongmaitruongxua.vn
7-1-1969

TRONG LỜI RU QUÊ MẸ

Một đầm sen bát ngát
Nở ngàn đóa ca dao
Đã vút thành đỉnh cao
Tiếng ru hơi quê mẹ
Tiếng vang muôn thế hệ
Từ mảnh đất làng Sen.

Bác như vì sao lên
Trong đêm hè yên lặng
Giữa ngàn câu hát giặm
Man mác lũy tre làng,
Bác như mảnh trăng vàng
Hiện tròn sau khóm trúc

Nghe tư bề rạo rức.
Khung dệt hát tự tình,
Bác như buổi bình minh
Mặt trời lên rức đỏ
Nghe xôn xao ngọn gió
Hòa thắm điệu dân ca
Nâng cánh cò bay xa
Trên đồng vàng bát ngát...

Mang lời ca mẹ hát
Như mang niềm tự hào
Bác đi khắp năm châu
Hương xóm làng đầm ấm
Ấp giữa lòng sâu thẳm
Hình ảnh nước non yêu *
Vượt qua bao hiểm nghèo
Bác tìm ra chân lý.

*

Ngày trở về quê mẹ
Bác nói với đồng bào
Bằng tục ngữ, ca dao
Giọng Bác còn bồi hồi :
Tiếng Việt-nam nghìn tuổi
Vẫn vô cùng trẻ trung
Tựa dòng Lam biếc trong
Chở điệu hò sâu thẳm
Xuyên thời gian bất tận
Đổ dồn về biển khơi.

Bác đi suốt cuộc đời
Trong lời ru quê mẹ
Từ khi còn tấm bé
Đến phút ngậm môi cười **
Bác như vì sao đời
Đời trong đêm hát giã
Bác như vầng trăng ẩn
Ẩn trong khúc ân tình

Bình minh những bình minh
Bác hòa trong ánh sáng.

THƠ XUÂN BÁC HỒ

Bốn câu Bác đọc xuân nào
Thành muôn lộc biếc ri rào xuân nay,
Nhón mình vin một cành sây
Tưởng như vừa được hôn tay của Người.

thuongmaitruongxua.vn

* Hồi hoạt động ở Xiêm, Bác có làm hai câu thơ:

Xa nhà chốc mấy mươi niên

Tối qua nghe giọng mẹ hiền ru con.

** Những ngày sắp mất, Bác thích nghe những điệu dân ca quê hương.

THÂM CANH TRÊN ĐỒNG TRỪNG

Chi ủy họp thâu đêm mấy bận
Phương án nêu lên, lại xóa mấy lần
Những vàng trán mở căng râm nắng
Ghé bên đèn nổi rõ những đường nhăn.

Cánh đồng trũng rộng gần trăm mẫu
Toàn màn đen, giá đáng giá vàng
Nhưng bước xuống mắt nhìn đau đầu
Tiếc công làm mà chẳng có ăn.

Năng xuất cứ xuống lên ỉ ạch
Như tay trơn kéo gỗ nặng lì lì
Như bắt chạch nắm vào đuôi chạch
Như bút máy rừng chưa kịp trảy gai.

Phải chuyển hẳn cách nhìn cách nghĩ,
Lối làm ăn bùn đánh sang ao
Mồ hôi đổ bao nhiêu cũng phí
Lúa hai mùa chết ngập đồng sâu.

Phải tinh chi li: mấy lò vôi bôn
Khử độ mặn chua khắp cả cánh đồng
Tinh chính xác nung mấy lò gạch cống
Tinh số công đắp bờ thừa bờ vùng...

Như bộ chỉ huy trước giờ xuất kích
Phải to toan cân kể mọi đường
Hạ lệnh đánh một đòn cả quyết
Cho đoàn quân nổ súng xung phong.

Đầy—Vời khi thế miền Nam đánh Mỹ
Vời tinh thần Di chúc Bác Hồ trao
Trống nổi, cờ giông đỏ bừng trận thế
Cuộc tiến quân vào tận cánh đồng sâu.

Hon nghìn người quần nhau với đất
Sức già thì sức trẻ hợp đồng
Mọi lứa tuổi đều có phần xếp đặt
Ngàn cánh tay như đan kết sắt đồng.

Mặc mồ hôiбет bùn nắng khét
Bóng trời trưa xói xuống đỉnh đầu
Nắng từ dưới hắt lên lóa mắt
Nắng rát da như bụi gai cào.

Lòng ta nóng hơn trăm lần nắng đốt
Mùa thắm canh năm tận gọi lâu rồi
Chân ấn mạnh cán mai hằn dấu gót
Của nổi của chìm ta mạnh tay khơi.

Không gian đo bằng trăm khối đất
Cứ hiện lên như núi như ngàn
Thời gian đo bằng nghìn thước nước
Cứ chảy tuôn như bạc như vàng.

Giở mo cơm chum đầu ăn vội
Nước bi-đông ừng ực nốc từng hơi
Làm quên sớm quên trưa quên tối
Xóa thời gian bằng những chuỗi cười.

*

Ta sẽ kích cao sức sinh sôi đồng ruộng
Như bấy lần xa sức nặng sức l
Đã mấy nghìn năm năm đọng cứng
Đến bây giờ còn cần bước ta đi.

Ta nắn sữa dáng eo hình thắt
Ta gieo trồng cái ấm cái no,
Chân chạy giữa mùa màng ngan ngát
Tưởng bàn chân chạy giữa cơn mơ.

Thương con trâu xưa oằn vai, đổ mắt
Kéo lê cây bùn sệt ngang hông,
Thương con người xưa hăng vai lúa lép
Con đĩa bầu máu chảy ròng ròng.

Nay ta biết trở day từng tấc đất
 Tinh lượng phân qua mỗi lượm mỗi gòi
 Đồi mồ hôi chan vào ruộng sục
 Lấy chiêm mùa vàng óng sân phơi.

Cây rợp mát dòng mương tiêu tưới
 (Bàn tay ta định nắng định mưa)
 Nước soi bóng mịn màng cô gái
 Đầy thuyền nan cao vút giọng hò.

Thanh thần nghĩ về máy cày máy gặt
 Mặt đất rung rinh, mặt đất rung rinh
 Đất no nê phân vàng nước bạc
 Đang trả lại ta hạt nghĩa hạt tình.

m ụ c l ụ c

Trận địa quê hương	5
Bia nghĩa trang đầu cầu	8
Ông lão ở trại cá	10
Sáng trên đồng	13
Biển đêm	15
Tiếng chim gáy trên cồn Mây	17
Về phép trước mùa gặt	19
Gà nở tiếng kêu	21
Vào thảo nguyên	24
Núi Hai-vai	27
Nơi con ra đời	29
Đêm dài đêm ngắn	31
Hải cá phê	33
Cuộc hành quân mười tấn thóc	34
Bài hát đi cấy	37
Cụ lực điền	39
Đàn bê nông trường	42
Mùa cá bột	45
Vườn pháo	48
Trong rừng hương tô hợp	50
Hoa làng Đỏ	52
Gửi mẹ ngày vào Đảng	54
Trong lời ru quê mẹ	57
Thơ xuân Bác Hồ	61
Thăm canh trên đồng trũng	62